

Regionale Energistrategie NHN

Premier Rutte: hogere ambitie Europa bij terugdringen van CO2-uitstoot

Katowice 4 december 2018

Meer dan 100 partijen verlagen de CO₂- uitstoot van Nederland met **49%** ten opzichte van 1990 via het

Klimaatakkoord

49% minder CO₂ in 2030 t.o.v. 1990

Zomer 2018 doorrekening

Najaar 2018 uitwerking

Voorjaar 2019

Ondertekening = start RES

Klimaatberaad

Maatschappelijke organisaties

Bedrijfsleven Overheden

Reductie-opgave is **48,7 Mt** minder CO₂-uitstoot

Elektriciteit

20,2 Mt minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven Overheden Maatschappelijke organisaties

Mobiliteit

7,3 Mt minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven Overheden Maatschappelijke organisaties

Industrie

14,3 Mt minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven Overheden Maatschappelijke organisaties

Landbouw en landgebruik

3,5 Mt minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven Overheden Maatschappelijke organisaties

Samenleving

De samenleving doet mee. Meer dan 200 bedrijven en organisaties praten mee, aan tafel of op een andere manier. Mensen kunnen ook bijeenkomsten in het land bijwonen en zelf ideeën insturen via de site.

Gebouwde omgeving

3,4 Mt minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven Overheden Maatschappelijke organisaties

De opgave van de RES

- Regionale invulling van landelijke opgave hernieuwbare elektriciteit
- Plan van aanpak Regionale strategie warmte*
- Werkstructuur voor realisatie
- Globale planning transitie tot 2030

*relatie met warmtetransitievisie (2021 verplicht)

Wat staat er in een RES? *opgave elektriciteit*

- Regionale invulling van het op te stellen vermogen in MW, voor zon- en windenergie op land tot 2030
- 31 regio's tellen op tot landelijke doelstelling van ten minste 35 Twh*
- Concrete zoekgebieden op kaart voor zon + wind, incl onderbouwing
- Benodigde infrastructuur om opwek aan net te koppelen, incl. financiële en ruimtelijke consequenties
- Beschrijving van het doorlopen proces

*1 Twh = 100 - 140 windmolens van 3 MW
1.600 Ha zonnepanelen

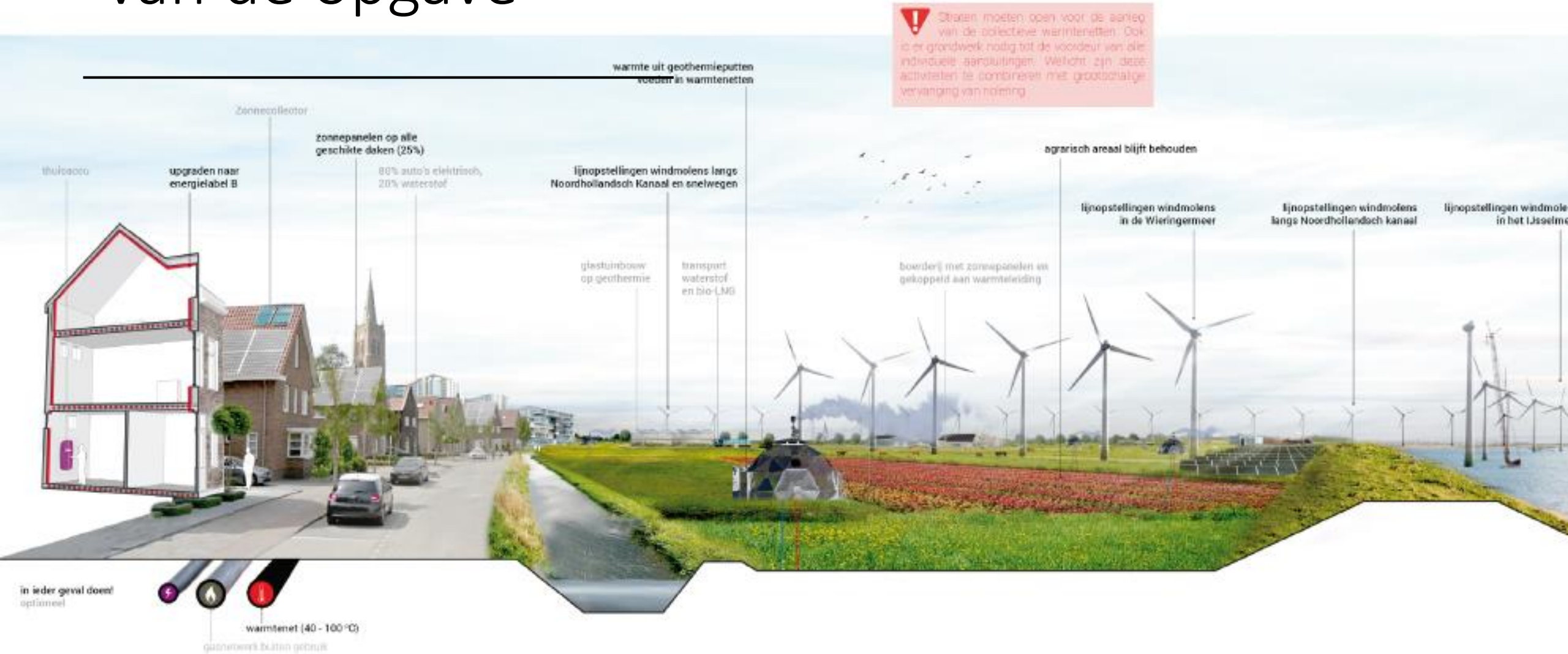

Wat staat er in een RES? *opgave gebouwde omgeving*

- Plan van aanpak voor een Regionale Strategie Warmte, met
  - Overzicht van alle beschikbare warmtebronnen en de totale warmtevraag
  - Overzicht van bestaande en geprojecteerde infrastructuur warmte
  - Beschrijving van wat (wanneer en voor hoe lang) de in te zetten warmtebronnen zijn, in relatie tot de warmtevraag.
- En beschrijving van
  - Hoe stakeholders zijn betrokken in het proces en de toekomst
  - Procesvoorstel hoe warmtebronnen en warmtevraag en infrastructuur efficiënt en betaalbaar te koppelen
  - Afwegingskader voor bruikbaarheid van de warmtebron
  - Afwegingskader voor verdeling van warmte

Omvang en complexiteit van de opgave

Stimulerend beleid Rijksoverheid

- Harde eisen op tafel vanuit VNG:
  - Gemeenten krijgen juiste bevoegdheden voor regierol
  - Betaalbaarheid energietransitie is leidend voor het tempo
  - Vergoeding voor uitvoeringslasten gemeenten
- En verder effectieve prikkels vanuit Rijksbeleid
  - Energiebelasting gas omhoog, elektriciteit omlaag
  - Gebouw gebonden financiering
  - Woningcorporaties als startmotor
  - 50% opwek op land in lokaal eigendom (ambitie)

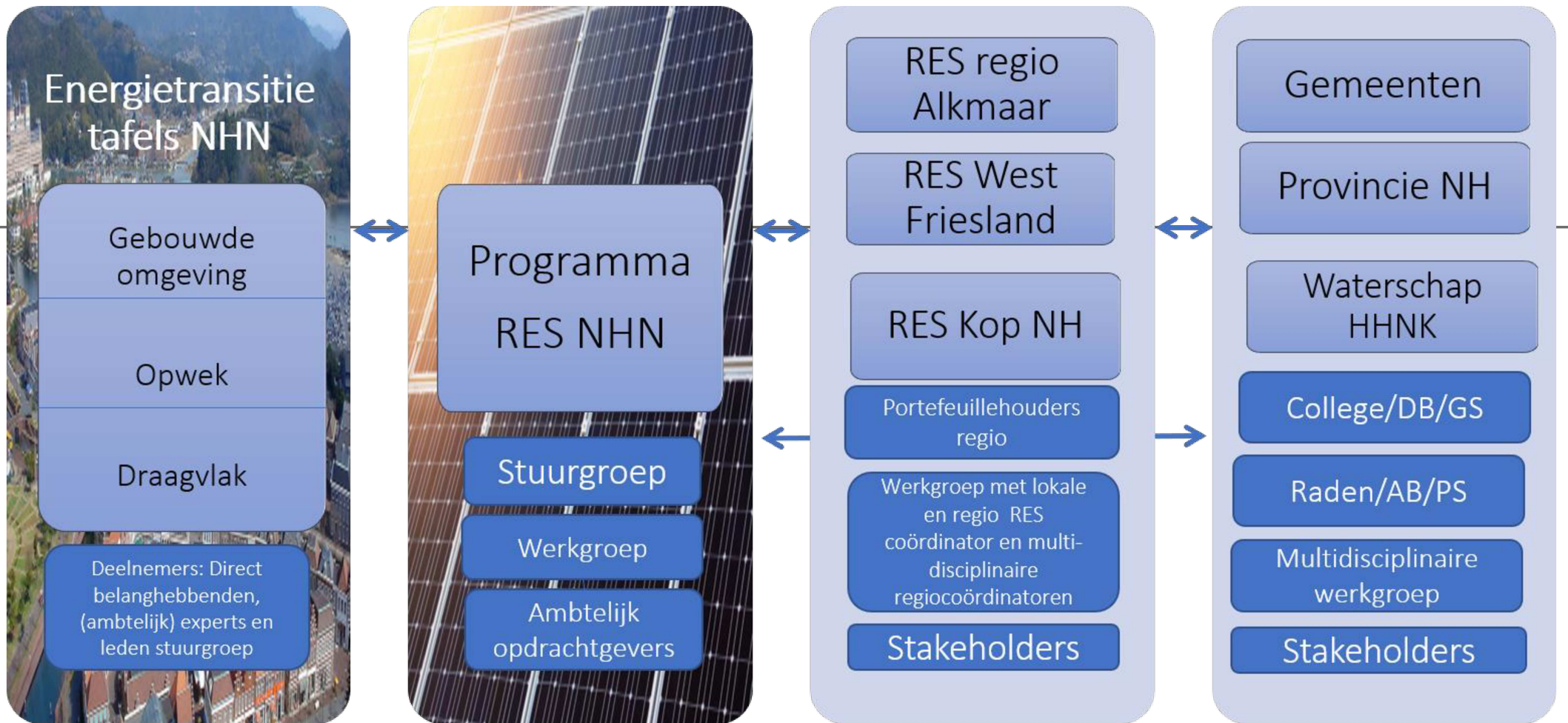

Het gaat in Nederland om 7 miljoen huizen en 1 miljoen gebouwen. En over 500 windmolens op land en 75 miljoen zonnepanelen

Structuur RES proces NHN

Afstemming

Stuurgroep RES NHN

Heleen Keur
Regio Kop

Monique Stam
Regio Alkmaar

Nils Langendijk
Regio Alkmaar

Samir Bashara
Regio West Friesland

Jack van der Hoek
Provincie NH

Ruud Maarschall
HHNK

Frans Mencke
Ambt. opdrachtgever

Energietransitie tafels NHN

Gebouwde omgeving

- Thema's
- Warmte/
Koude
- Besparing +
betaalbaarheid

Coöperaties
Netbeheerders
HVC
Experts
Gemeente/
provincie/Water
schap
..

Opwek

- Thema's
- Ruimtelijke
afweging
- Participatie
- Net capaciteit

Grondeigenaren
Groene partijen
Energie coöperaties
Experts
Gemeente/provincie
/Waterschap
..

Maatschappelijk draagvlak

- Thema's
- Communicatie
- Debat

Inwoners
Financiers
Bedrijvenkoepels
Belangen-
behartigers
Experts
Gemeente
Provincie
Waterschap
..

Energietransitie tafels NHN:

Doel:

- Versnellen uitvoering, input RES, inspiratie, kennisdeling, versterken bestaande initiatieven, ondersteunen innovatie.

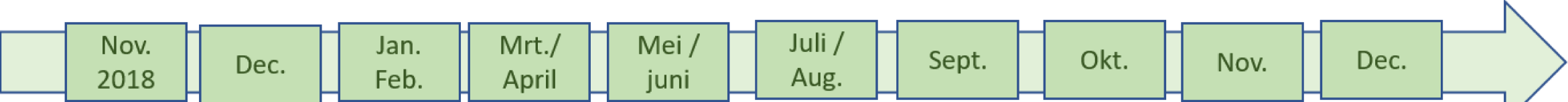
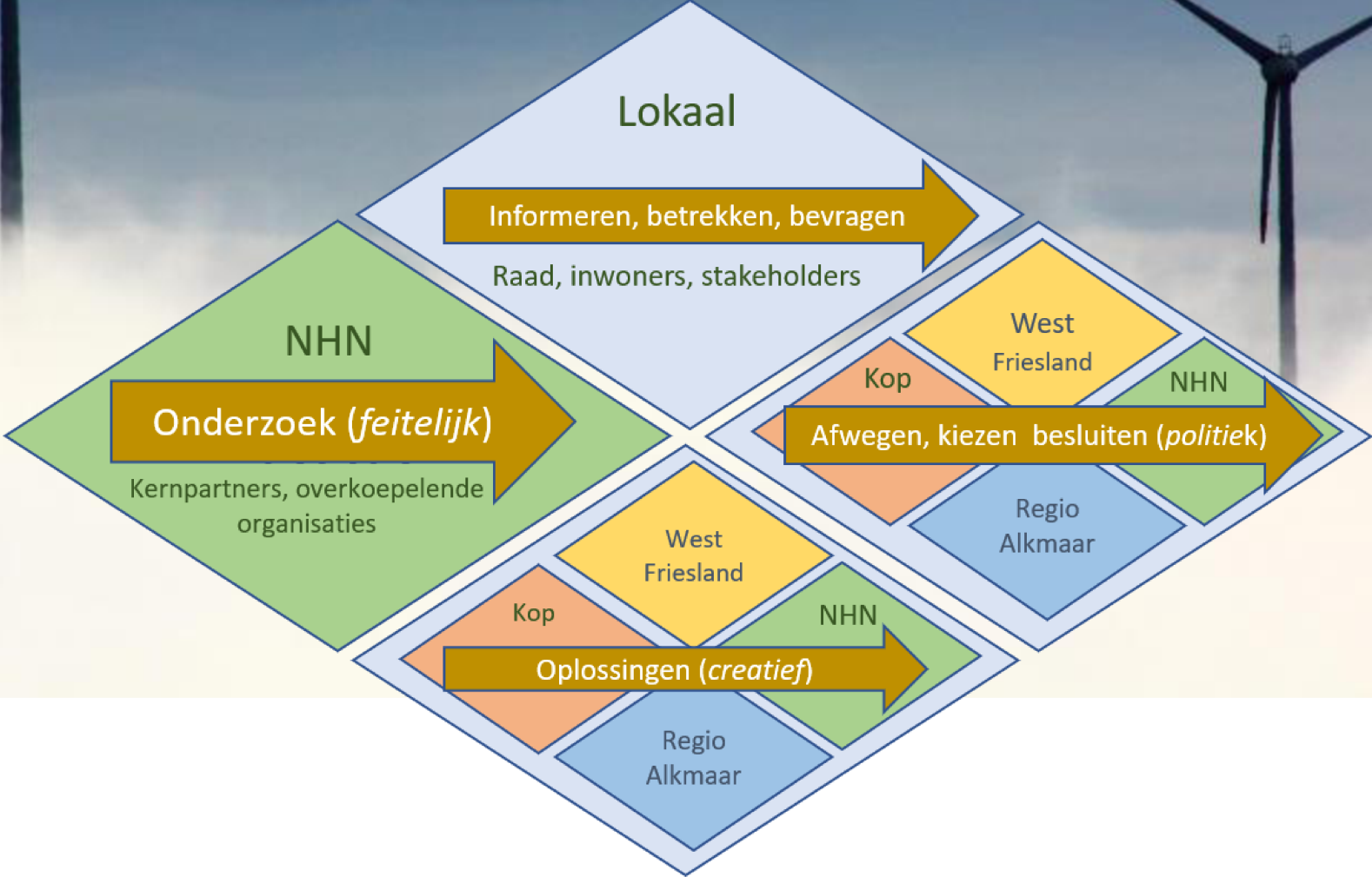
Deelnemers:

Stakeholders met een rol en/of belang bij het onderwerp, overheden (leden stuurgroep NHN en ambtelijk experts)

Organisatie:

Roulerend voorzitterschap, gezamenlijke agendabepaling, vergaderingen op inspiratieve plaatsen, ambtelijk experts faciliteren.

Aanpak opstellen RES

Politiek bestuurlijk
proces

Deadlines

Mei
2019

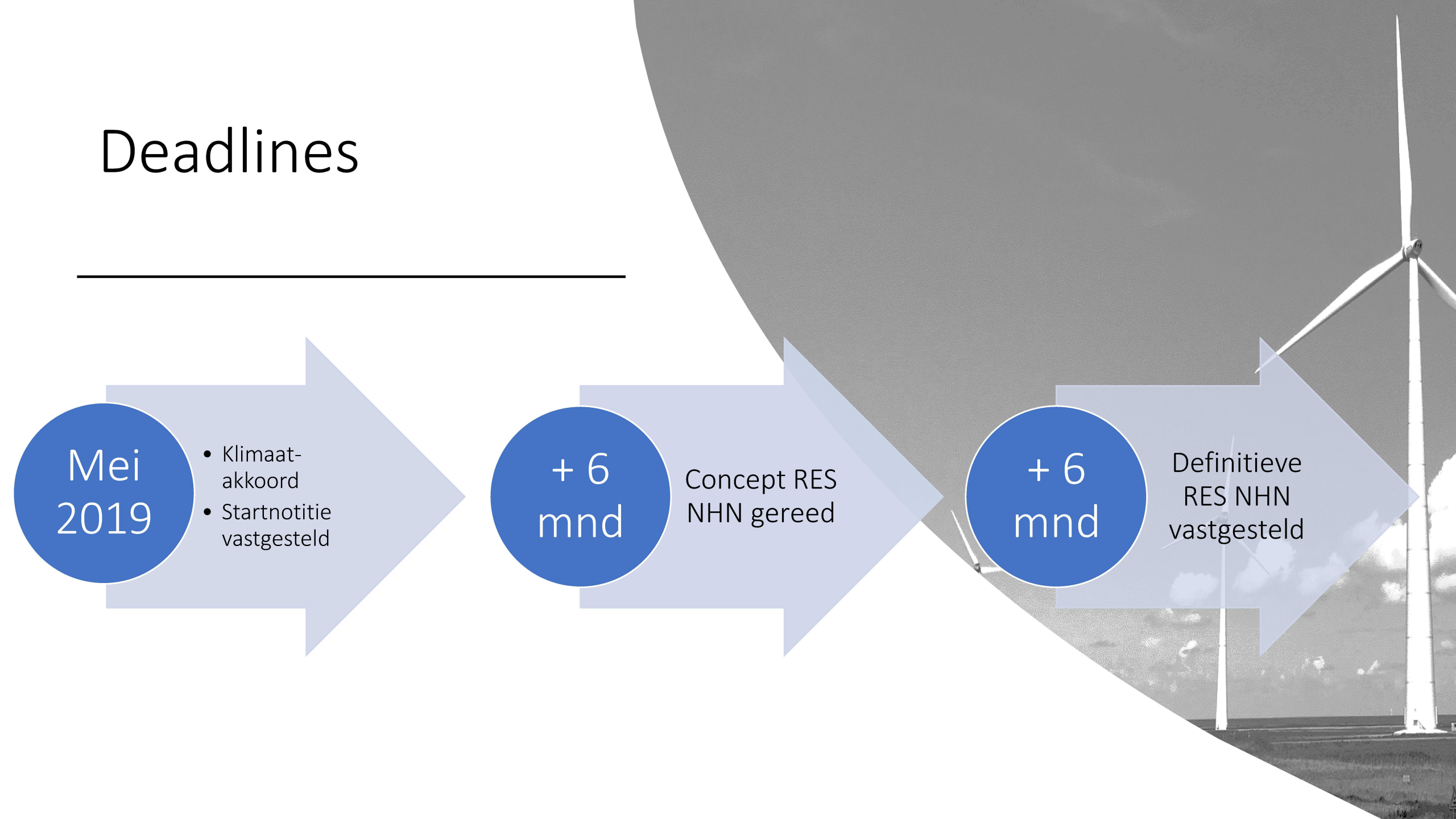
- Klimaat-akkoord
- Startnotitie vastgesteld

+ 6
mnd

Concept RES
NHN gereed

+ 6
mnd

Definitieve
RES NHN
vastgesteld

Doel startnotitie

- Lokaal vaststellen van de opgave, het proces, de kaders en de organisatie
- Het 'wat' vaststellen (en niet het 'hoe', dit volgt later)

Inhoud startnotitie

Achtergrond

- Huidige situatie, de opgave, doelstellingen en verwachte resultaten

Kaders

- Bijv. opgave staat centraal, techniek van nu, opwek op land, maatschappelijk draagvlak

Plan van aanpak (NHN, regionaal en lokaal)

1. Ontwerpateliers
2. Scenario's & uitvoeringsprogramma
3. Afstemmingsstrategie (over landelijke opgave met andere regio's)
4. Besluitvorming & activeren uitvoering

Organisatie

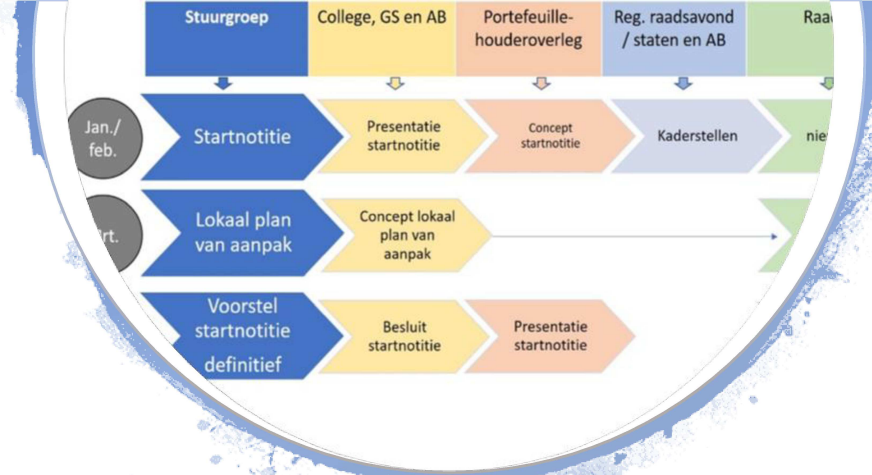
- Proces, communicatie, planning, capaciteit en budget, risico's

Bestuurlijk proces startnotitie

Ondertekening convenant

Gelijktijdig aan proces startnotitie:

- Opstarten Energietransitie tafels
- Feestelijke ondertekening convenant met maatschappelijke partners NHN
- Startpunt verregaande samenwerking tijdens RES proces en uitvoering

Energietransitie is een decentralisatie

- Energie nu nog geen kerntaak van gemeenten
- RES wordt elke 2 jaar geactualiseerd
- Capaciteit en kennis is onmisbaar
- Reserveer (structureel) uitvoeringsbudget in de voorjaarnota (IBP)
- Lopende energieprojecten/programma's moeten bemand blijven
- De vraag komt heel hard naar u toe:
  - Hoe gaan we onze gebouwen verwarmen? Welke wijken gaan op een warmtenet, gevoed door welke bron?
  - Ligt de nadruk op zonnevelden of op windmolens? Wat kan waar?
  - Waar zijn de koppelkansen in NHN (Ambitiedocument?)

Energietransitie en RES vragen capaciteit

Iedere gemeente:

- Coördinator energietransitie / warmtetransitie
- Multidisciplinair team: RO (omgevingswet/visie en stedenbouwkundige, infrastructuur, groen, wonen, economie, financiën, participatie, communicatie)
- Wethouder RES (en een betrokken college)

Iedere regio:

- Trekker Regionale Energiestrategie
- Bestuurlijk trekker
- Ambtelijk opdrachtgever

NHN

- 2 programmamanagers (Odile Rasch en Wies Thesingh) en ondersteuning
- Uitvoeringsbudget voor communicatie, werkateliers, stakeholdersmanagement opstellen RES
  - > t/m mei is uitvoeringsbudget beschikbaar (50% gemeenten en 50% provincie en waterschap)
  - > In startnotitie wordt budget gevraagd voor volgende fase (vaststelling mei 2019) => dit betekent een tussentijdse budgetvraag voor 2019 (ook komt er een landelijke bijdrage)

2019 wordt een spannend jaar

- Terugkerend onderwerp in elk college
- Vast agendapunt regionaal portefeuillehouder overleg
- Ieder kwartaal in de regioraad
- Ambtelijk kennisprogramma samen met stakeholders

Heeft u vragen?